

ВСЕУКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА
ОРГАНІЗАЦІЯ
**ЕНЕРГЕТИЧНА АСОЦІАЦІЯ
УКРАЇНИ**
(ВГО "ЕАУ")

Україна, 03164 м. Київ, проспект Академіка Палладіна, 25, к. 85
тел. (044) 222-53-87, тел./факс (044) 424-62-28 e-mail: office@eau.org.ua,
www.eau.org.ua

04.12.2015 №104-8/2/1
на № _____ від _____

**Міністру енергетики та
вугільної промисловості
В. Демчишину**

Зауваження та пропозиції до проекту
наказу «Про затвердження Порядку
визначення річних обсягів виробничо-
технологічних втрат і витрат природного
газу в газорозподільних системах»

Шановний Володимире Васильовичу !

ВГО «ЕАУ» розглянула проект наказу «Про затвердження Порядку визначення річних обсягів виробничо-технологічних втрат і витрат природного газу в газорозподільних системах», (далі Порядок), розміщений на сайті Міненерговугілля 06.11.2015, та повідомляє зауваження та пропозиції до нього.

Визиває подив сама поява нового «Порядку визначення річних обсягів виробничо-технологічних втрат і витрат природного газу в газорозподільних системах». Запропонований Порядок принципово змінює підходи до визначення втрат та витрат газу в порівнянні з діючими методиками. **Обґрунтування необхідності такої зміни відсутнє.**

Посилання на п.9 розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок природного газу» щодо необхідності прийняття зазначеного Порядку є недоречним. Закон вимагає:

«До 1 жовтня 2015 року Кабінету Міністрів України, центральним органам виконавчої влади, Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг:

- забезпечити прийняття та затвердження нормативно-правових актів, передбачених цим Законом (крім процедури сертифікації операторів газотранспортних систем);

- забезпечити перегляд і скасування своїх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону»

Це ніяким чином не відноситься до Порядку, який пропонується прийняти.

На сьогодні діють нормативно-правові акти, розроблені з залученням наукових організацій та установ і апробовані часом, а саме:

- **Методика визначення питомих виробничо-технологічних витрат природного газу під час його транспортування газорозподільними мережами** (Методика 1);

- **Методика визначення питомих виробничо-технологічних втрат природного газу під час його транспортування газорозподільними мережами** (Методика 2);

- **Методика визначення питомих втрат природного газу при його вимірюваннях побутовими лічильниками у разі неприведення об'єму газу до стандартних умов** (Методика 3).

Всі документи є чинними, затверджені відповідними наказами Міненерговугілля та зареєстровані Мінюстом. З боку Уряду, інших органів влади, суб'єктів господарювання, Регулятора, експертів та науковців за цей період не було нарікань та заяв щодо їх непридатності та необхідності заміни на інші.

У той же час, **проект нового Порядку є методологічно хибним з наступних підстав:**

1. Проект Порядку передбачає розрахунок лише виробничо-технологічних витрат газу (ВТВ, окремо для обладнання та лічильників). **Складова виробничо-технологічних витрат газу не розраховується взагалі**, хоча розрахунок ВТВ базується на фактичних даних виробничо-технологічних витрат і витрат газу.

2. За проектом Порядку **обсяг ВТВ по кожному оператору ГРС (фактично – нормативні ВТВ) залежить від загальних фактичних ВТВ (а також даних) всіх операторів ГРС.**

Це є дискримінаційно по відношенню до операторів, по яких фактичні ВТВ є відносно вищими за середні, та дестимулює операторів, по яких фактичні ВТВ є відносно нижчими за середні.

3. Порядком передбачено припущення, що «обсяги ВТВ природного газу при його вимірюваннях побутовими лічильниками у разі неприведення об'єму газу до стандартних умов (далі – обсяг ВТВ на лічильники) визначаються на рівні **45%** від загального обсягу втрат на основі фактичних даних за 2012-2014 роки за виключенням обсягів втрат на тимчасово окупованих територіях Донецької, Луганської областей та Автономної Республіки Крим».

Таке **припущення не може бути застосоване** для розрахунків, оскільки робиться **не на основі спеціальних досліджень**, а на підставі звітів газорозподільчих компаній, на дані яких впливають, зокрема, різні ціни на природний газ, по яким компанія закуповує газ в залежності від цілей його

використання і баланс надходження та споживання газу в кожній окремій компанії;

Крім того, фактичне співвідношення обсягів ВТВ на лічильники до загального обсягу ВТВ в різних компаніях суттєво відрізняється в залежності від структури споживання (населення, промисловість), що матиме результатом **некоректну відмінність розрахункових обсягів ВТВ по цих компаніях**

4. Порядок передбачає **щорічне скорочення ВТВ на 10% за відсутності будь-якого обґрунтування:**

- **технічна можливість (та економічна доцільність)** такого зниження потребує вивчення, зокрема для запобігання неефективним інвестиціям. Наприклад, відповідно до проекту, за 5 років, розрахункова величина ВТВ має зменшитись більше, ніж на 40%, що вбачається нереальним;

- у разі не можливості (недоцільності) приведення об'єму газу до стандартних умов, взагалі **не зрозуміло, яким чином можна зменшити обсяг ВТВ на лічильники**, оскільки він залежить виключно від обсягів споживання газу населенням та технічно обумовлених питомих втрат;

- **коефіцієнт 0,9 для визначення величини ВТВ на лічильники фактично враховано двічі**, тобто для складової ВТВ на лічильники, фактичний стимулюючий коефіцієнт складає 0,81 (див. формулу визначення $K_{ПВФ}$ та V_3 ВТВ (2016)).

5. Коефіцієнти 23,9, 15,4, 15,4 та 0,5, які використовуються в розрахунках питомих витрат газу на одиницю відповідного обладнання застосовуються без пояснення. За змістом, вони є **технічними питомими витратами газу на одиницю обладнання в рік**, які і мали б покладатись до бази розрахунку ВТВ на обладнання. Відповідно до проекту Порядку вони **штучно перетворюються в розрахункові питомі витрати**, які враховують фактичні втрати і витрати і не мають ані технічного, ані регуляторного сенсу.

6. П.12 та п.13 проекту Порядку передбачають **де-факто штрафні санкції до операторів ГРС у вигляді зменшення їх ВТВ:**

- на 20% - у випадку надання недостовірної інформації,
- на 15% - у випадку порушення термінів подачі інформації.

Перш за все, застосування такого зниження є **методологічно не коректним**, оскільки обсяг ВТВ по суті є нормативом, який має бути досяжним для суб'єктів регулювання.

Крім того, процедурна неврегульованість, безумовність застосування та драконівський розмір таких санкцій робить їх **небезпечним знаряддям для тиску на компанії та наражає на корупційні ризики.**

7. Мають місце **численні неточності в визначеннях та формулюваннях, стилістичні ляпи, некоректність в термінології.** Наприклад:

- по більшості величин, що вживаються, відсутня розмірність;

- визначення ВТВ в п.2 не включає в себе ВТВ на лічильники;
- в п.7 визначається «загальний обсяг ВТВ та витрат» (загальний обсяг ВТВ по кому ?, яких витрат ?);
- без розшифрування використовуються терміни ГРП, БК, ШРП, ДКРТ (КБРТ) тощо;
- в п.9 чотири рази наводяться визначення величин К1, К2, К3 та К4.

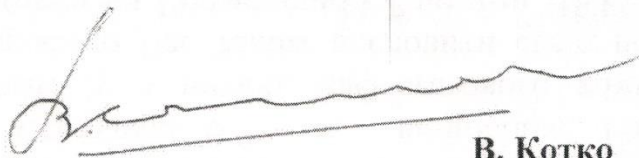
З урахуванням викладеного, на думку фахівців Асоціації, **прийняття неякісного нормативного акту, який до того ж руйнує існуючу нормативну базу, є неприпустимим,**

Вважаємо, що удосконалення нормативної бази з визначення обсягів виробничо-технологічних витрат та втрат газу можливе шляхом **внесення змін до Методик 1, 2, 3** на основі результатів експериментальних досліджень, а також **коректного застосування обґрунтованих стимулів.** Асоціація готова залучитись до такої роботи.

Про результати розгляду листа просимо повідомити Асоціацію.

З повагою,

Президент ВГО «ЕАУ»

В. Котко